Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

14. aprill 2016*

[teksti on parandatud 29. novembri 2016. aasta määrusega]

Eelotsusetaotlus — Direktiiv 93/13/EMÜ — Ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud lepingud — Hüpoteeklepingud — Intressi alammäära tingimus — Tingimuse kontrollimine selle kehtetuks tunnistamiseks — Kollektiivhagi menetlus — Kasutamise lõpetamise nõue — Sama esemega individuaalmenetluse peatamine

Liidetud kohtuasjades C-381/14 ja C-385/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Juzgado de lo Mercantil nº 9 de Barcelona (Barcelona 9. kaubanduskohus, Hispaania) 27. juuni 2014. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse 11. ja 12. augustil 2014, menetlustes

Jorge Sales Sinués

versus

Caixabank SA (C-381/14)

ja

Youssouf Drame Ba

versus

Catalunya Caixa SA (Catalunya Banc SA) (C-385/14),

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: Euroopa Kohtu asepresident A. Tizzano koja presidendi ülesannetes, kohtunikud F. Biltgen, A. Borg Barthet, E. Levits (ettekandja) ja S. Rodin,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 30. septembri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— J. Sales Sinués, esindajad: *abogado* D. Cirera Mora ja *abogado* F. Pertínez Vílchez,

— Caixabank SA, esindaja: J. Fontquerni Bas, keda abistas *abogado* A. Ferreres Comella,

— Catalunya Caixa SA, esindaja: *abogado* J. M. Rodríguez Cárcamo ja *abogado* I. Fernández de Senespleda,

— Hispaania valitsus, esindaja: A. Gavela Llopis,

— Euroopa Komisjon, esindajad: J. Baquero Cruz ja M. van Beek,

[parandatud 29. novembri 2016. aasta määrusega] olles 14. jaanuari 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused puudutavad seda, kuidas tõlgendada nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, lk 29; ELT eriväljaanne 15/02, lk 288) artiklit 7.

2 Taotlused on esitatud kahes kohtuvaidluses, millest ühe pooled on J. Sales Sinués ja Caixabank SA ning teise pooled Y. Drame Ba ja Catalunya Caixa SA ning milles vaieldakse hüpoteeklaenu lepingutes sisalduvate tingimuste tühisuse üle.

Õiguslik raamistik

Direktiiv 93/13

3 Direktiivi 93/13 artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Lepingutingimus, mille suhtes ei ole eraldi kokku lepitud, loetakse ebaõiglaseks, kui see on vastuolus heausksuse tingimusega ning kutsub esile lepinguosaliste lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste olulise tasakaalustamatuse, mis kahjustab tarbijat.

2. Tingimust ei loeta kunagi eraldi kokkulepituks, kui see on eelnevalt koostatud ning tarbija ei ole seetõttu saanud tingimust sisuliselt mõjutada, eriti eelnevalt koostatud tüüplepingute puhul.

[...]“

4 Selle direktiivi artikli 4 lõikes 1 on täpsustatud:

„Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, võetakse lepingutingimuse hindamisel arvesse lepingu sõlmimise objektiks oleva kauba või teenuse laad ning viidatakse lepingu sõlmimisel kõigile sellega kaasnevatele asjaoludele ning kõigile teistele kõnealuse või muu lepingu tingimustele, millest see sõltub.“

5 Sama direktiivi artikli 6 lõikes 1 on sätestatud:

„Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglased tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on oma siseriiklike õigusaktide alusel tarbijaga sõlminud, ei ole tarbijale siduvad ning leping on kõnealustel tingimustel lepinguosalistele jätkuvalt siduv ainult juhul, kui seda on võimalik jätkata nii, et see sisaldab ebaõiglasi tingimusi.“

6 Direktiivi 93/13 artikli 7 kohaselt:

„1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijate ja konkurentide huvides oleksid olemas piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad.

2. Lõikes 1 nimetatud vahendite hulka kuuluvad sätted, mille kohaselt isikud ja organisatsioonid, kellel on liikmesriigi õiguse alusel õigustatud huvi tarbijat kaitsta, võivad kooskõlas siseriikliku õigusega pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole, kes otsustavad üldiseks kasutamiseks mõeldud lepingutingimuste ebaõigluse üle ning võivad kohaldada asjakohaseid ja tõhusaid vahendeid, et lõpetada selliste tingimuste jätkuv kasutamine.

[...]“

Hispaania õigus

7 7. jaanuari 2000. aasta tsiviilkohtumenetluse seadustiku (Ley de enjuiciamiento civil) (*Boletín Oficial del Estado* nr 7, 8.1.2000, lk 575) artiklis 43 on sätestatud:

„[K]ui vaidluse eseme üle otsustamiseks on vaja lahendada küsimus, mis omakorda on teise samas või erinevas kohtus pooleli oleva menetluse põhiese, ja kohtuasju ei ole võimalik liita, siis võib kohus mõlema või ühe poole taotlusel ja pärast vastaspoole ärakuulamist määrata kohtumäärusega menetlustoimingute peatamise nende hetkeseisus, kuni menetlus, mille ese on varasem küsimus, viiakse lõpule.“

8 Tarbijate ja kasutajate ühenduste hagi alusel algatatud menetluses langetatud kohtuotsuste mõju kohta on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 221 märgitud:

„[…]

1a. Kui esitatud on nõue rahasumma väljamõistmiseks, millegi tegemisele kohustamiseks, tegevusest hoidumiseks või konkreetse või liigitunnustega soorituse tegemiseks, siis määratakse hagi rahuldavas kohtuotsuses individuaalselt kindlaks tarbijad ja kasutajad, keda tuleb nende kaitset käsitlevate seaduste kohaselt mõista sellest kohtuotsusest kasu saajatena.

Kui neid tarbijaid ja kasutajaid ei ole võimalik individuaalselt kindlaks määrata, antakse kohtuotsuses andmed, tunnused ja tingimused, mis on vajalikud selleks, et saaks nõuda maksmist ja kohastel juhtudel nõuda kohtuotsuse täitmisele pööramist või täitemenetlusse astuda, kui seda on nõudnud hagejaks olev ühendus.

2a. Kui kohtuotsuse eeltingimusena või põhi- või ainsa otsustusena on tunnistatud teatud tegevus või käitumine õigusvastaseks või seadusele mittevastavaks, siis määratakse kohtuotsuses kindlaks, kas vastavalt tarbijate ja kasutajate kaitset käsitlevatele õigusaktidele on väljakuulutatud otsusel menetluslikud tagajärjed, mis ei piirdu vastavas kohtuprotsessis osalenud pooltega.

3a. Kui teatud tarbijad või kasutajad on menetluses osalenud, peab kohtuotsuses sõnaselgelt otsustama nende esitatud nõuete üle.

[...]“

9 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 222 kohaselt:

„1. Jõustunud kohtuotsuste seadusjõud, olgu tegu siis hagi rahuldamise või rahuldamata jätmisega, välistab seaduse kohaselt hilisema menetluse, mille ese on identne selle menetluse esemega, milles see seadusjõud tekkis.

2. Seadusjõud hõlmab hagi ja vastuhagi nõudeid, nagu ka käesoleva seaduse artikli 408 lõigetes 1 ja 2 viidatud punkte.

Nimetatud nõuete põhjenduse seisukohast loetakse uueks ja erinevaks faktiliseks asjaoluks neid, mis ilmnevad pärast väidete esitamise tähtaja lõppu menetluses, kus need nõuded esitatakse.

3. Jõustunud kohtuotsus mõjutab selle menetluse pooli, milles see tehakse, ning poolte pärijaid ja õigusjärglasi, nagu ka menetluses mitteosalenud isikuid, kellel on õigused, millel poolte hagi esitamise õigus vastavalt käesoleva seaduse artiklile 11 põhineb.

[...]

4. Seadusjõustunud lahend lõplikus menetlust lõpetanud kohtuotsuses on edaspidi siduv hilisemat kohtuasja menetleva kohtu jaoks, kui selles menetluses on loogiline eeldus eelneva lahendi ese, juhul kui nende mõlema menetluse pooled on samad või jõustunud kohtuotsus laieneb neile vastavalt seadusele.“

10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus tõlgendab neid menetlusnorme nii, et need panevad talle kohustuse peatada menetlus tema menetlustes olevates kohtuasjades, milles tarbija on esitanud individuaalhagi ebaõiglase lepingutingimuse tühisuse tuvastamise nõudes, kuni analoogilise tingimuse kasutamise lõpetamiseks kollektiivhagi esitama õigustatud ühenduse hagi suhtes tehakse lõplik otsus.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

11 J. Sales Sinués sõlmis 20. oktoobril 2005 Caixabank SA-ga hüpoteeklaenu lepingu uuendamise lepingu. Lepingus sisalduv intressi alammäära tingimus koosneb nominaalsest aastasest intressimäärast 2,85%, intressi ülemmääraks kinnitati 12%. Y. Drame Ba sõlmis 7. veebruaril 2005 Catalunya Caixa SA-ga hüpoteeklaenu lepingu. Intressi alammäära tingimus vastas selles lepingus määrale 3,75% ja intressi ülemmäär ei tohtinud ületada 12%.

12 Hoolimata intressi kõikumisest turul ei saa põhikohtuasja hagejate lepingutes sisalduvad intressimäärad langeda allapoole intressi alammäära tingimuses ette nähtud protsendist.

13 J. Sales Sinués ja Y. Drame Ba leidsid, et finantsasutuste kehtestatud intressi alamäära tingimused tekitavad neid kahjustava tasakaalustamatuse ja esitasid kumbki eraldi eelotsusetaotluse esitanud kohtule hagi nende tingimuste tühisuse tuvastamise nõudes.

14 Juba enne nimetatud hagide esitamist oli tarbijate ühendus Adicae (Asociación de Usuarios de Bancos Cajas y Seguros) esitanud kollektiivhagi 72 finantsasutuse vastu, paludes lõpetada laenulepingutes intressi alammäära tingimuste kasutamine.

15 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 43 tuginedes palusid põhikohtuasjade kostjad peatada nimetatud menetlused, kuni kollektiivhagi menetluses on tehtud lõplik otsus; J. Sales Sinués ja Y. Drame Ba vaidlesid sellele taotlusele vastu.

16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et põhikohtuasja asjaoludel kohustab tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 43 teda peatama talle esitatud individuaalhagide menetluse, kuni kollektiivhagi menetluses on tehtud lõplik otsus, sellise peatava toime tõttu on individuaalhagi menetlemine allutatud kollektiivhagi menetlemisele nii menetluse kulu kui ka selle tulemuse osas.

17 Ta rõhutab ka, et kollektiivhagi menetluses osalemine on seotud erinevate kohustustega: esiteks peab õigustatud isik võib-olla loobuma enda elukohajärgse kohtu alluvusest, teiseks on võimalus esitada individuaalseid seisukohti kollektiivhagi põhjendamiseks ajaliselt piiratud.

18 Neil asjaoludel otsustas Juzgado de lo Mercantil nº 9 de Barcelona (Barcelona 9. kaubanduskohus, Hispaania) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas võib asuda seisukohale, et [Hispaania õiguskorras] on kehtestatud direktiivi 93/13 artikli 7 lõike 1 kohaselt tõhus vahend või mehhanism?

2. Mil määral kujutab see peatav mõju tarbija jaoks takistust ja seega direktiivi 93/13 artikli 7 lõike 1 rikkumist selliste tarbija lepingusse lisatud ebaõiglaste lepingutingimuste tühisuse peale hagi esitamisel?

3. Kas asjaolu, et tarbija ei saa kollektiivhagist distantseeruda, kujutab endast direktiivi 93/13 artikli 7 lõike 3 rikkumist?

4. Või kas vastupidi on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 43 peatav mõju direktiivi 93/13 artikliga 7 vastavuses, arvestades, et tarbija õigused on täielikult kaitstud selle kollektiivhagiga, kusjuures Hispaania õiguskorras on ette nähtud muud sama tõhusad menetluslikud mehhanismid tarbija õiguste kaitseks, ja õiguskindluse põhimõttega?“

19 Euroopa Kohtu presidendi 9. septembri 2014. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-381/14 ja C-385/14 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides.

Eelotsuse küsimuste analüüs

20 Nende küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiivi 93/13 artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, mis kohustavad kohtul, kes menetleb tarbija individuaalhagi, milles palutakse tuvastada ettevõtjaga sõlmitud lepingus sisalduva tingimuse ebaõiglus, peatada automaatselt selle hagi menetlus, kuni tehakse lõplik otsus pooleliolevas sellise kollektiivhagi menetluses, mille on esitanud tarbijate ühendus selle artikli lõike 2 alusel nõudes, et seda liiki lepingutes lõpetataks individuaalhagides nimetatud tingimustega analoogiliste tingimuste kasutamine.

21 Nendele küsimustele vastamiseks tuleb kõigepealt meenutada, et vastavalt direktiivi 93/13 artikli 7 lõikele 1 näevad liikmesriigid ette piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste kasutamine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad. Paralleelselt tarbija subjektiivse õigusega pöörduda kohtusse, et kontrollida sellise lepingu tingimuse ebaõiglust, mille pool ta on, võimaldab direktiivi 93/13 artikli 7 lõikes 2 ette nähtud mehhanism liikmesriikidel kehtestada tüüptingimustega lepingus sisalduvate ebaõiglaste tingimuste kontrolli selliste tingimuste kasutamise lõpetamisele suunatud hagidega, mida võivad avalikes huvides esitada tarbijakaitse ühendused.

22 Mis puudutab esiteks tarbija individuaalhagi, siis direktiiviga 93/13 loodud kaitsesüsteem lähtub eeldusest, et tarbija on suhetes kauplejaga nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omab vähem teavet (vt kohtuotsus Pereničová ja Perenič, C-453/10, EU:C:2012:144, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

23 Sellise kaitse tagamiseks saab tarbija ning ettevõtja vahelist ebavõrdsust tasakaalustada ainult välise, lepingupooltest sõltumatu aktiivse sekkumisega (kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 31).

24 Sellises olukorras peab siseriiklik kohus hindama omal algatusel lepingutingimuse ebaõiglust, võttes arvesse, nagu on nõutud direktiivi 93/13 artikli 4 lõikes 1, lepingu sõlmimise objektiks oleva kauba või teenuse laadi ning kõiki lepingu sõlmimise hetkel esinenud sõlmimisega kaasnenud asjaolusid ja kõiki teisi kõnealuse või muu lepingu tingimusi, millest see sõltub (vt selle kohta kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, EU:C:2009:615, punkt 32).

25 Isegi kui siseriiklik kohus tuvastab lepingutingimuse ebaõigluse, sisaldab tarbija õigus tõhusale õiguskaitsele ka pädevust jätta oma õigused kasutamata, mistõttu peab liikmesriigi kohus võtma vajaduse korral arvesse tarbija väljendatud tahet, kes teadlikuna, et ebaõiglane lepingutingimus ei ole siduv, on siiski vastu sellele, et seda ei kohaldata, andes nii kõnealuse lepingutingimuse kohaldamiseks vaba ja selge nõusoleku (vt kohtuotsus Banif Plus Bank, C-472/11, EU:C:2013:88, punkt 35).

26 Mis puudutab teiseks hagisid, mille on esitanud direktiivi 93/13 artikli 7 lõikes 2 nimetatud isikud või organisatsioonid, kellel on õigustatud huvi tarbijat kaitsta, siis tuleb rõhutada, et need organisatsioonid ei ole võrreldes ettevõtjatega sellisel nõrgemal positsioonil (kohtuotsus Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, punkt 49).

27 Nimelt, eitamata selle sisulise rolli olulisust, mida need ühendused peavad etendama tarbijakaitse kõrge taseme saavutamiseks Euroopa Liidus, tuleb siiski tõdeda, et ebaõiglaste tingimuste kasutamise lõpetamise hagi, mis seab sellise ühenduse vastamisi ettevõtjaga, ei iseloomusta tasakaalutus, mis eksisteerib tarbija ja tema lepingupartnerist ettevõtjaga seotud individuaalse hagi puhul (vt kohtuotsus Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, punkt 50).

28 Niisugust eristavat lähenemist kinnitavad ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 1998. aasta direktiivi 98/27/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (EÜT L 166, lk 51; ELT eriväljaanne 15/04, lk 43) artikli 4 lõige 1 ja sellele järgnenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/22/EÜ tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (ELT L 110, lk 30) artikli 4 lõige 1, mille kohaselt allub liidu tarbijakaitsealase õiguse liidusesisese rikkumise korral teiste liikmesriikide tarbijakaitseühenduste poolt esitatud ebaõiglaste tingimuste kasutamise lõpetamise hagi selle liikmesriigi kohtutele, kus on kostja asu- või elukoht (kohtuotsus Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, punkt 51).

29 Tuleb lisada, et rikkumise lõpetamist nõudvate hagide ennetav laad ja pärssiv eesmärk ning samuti nende sõltumatus mis tahes konkreetsest ning individuaalsest vaidlusest tingib selle, et sellise hagi võib esitada ka siis, kui tingimusi, mille kasutamise keelamist taotletakse, ei ole konkreetsetes lepingutes kasutatud (kohtuotsus Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, punkt 37).

30 Järelikult on individuaalhagidel ja kollektiivhagidel direktiivi 93/13 raames erinevad esemed ja õiguslikud tagajärjed, mistõttu nende kahe menetluse kulgemise omavaheline menetluslik suhe peab vastama üksnes menetluslikele nõuetele, eelkõige korrakohase õigusemõistmise nõudele ja vajadusele vältida vastuoluliste kohtuotsuste langetamist, ilma et nende erinevate hagide koosesinemine nõrgestaks direktiivis 93/13 ette nähtud tarbijakaitset.

31 Nimelt, kuigi selle direktiivi eesmärk ei ole ühtlustada nendes menetlustes lepingutingimuse ebaõigluse tuvastamisega kaasnevaid sanktsioone, kohustatakse artikli 7 lõikes 1 siiski liikmesriike tagama piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada niisuguste tingimuste seadmine tarbijatega sõlmitud lepingutes (kohtuotsus Invitel, C-472/10, EU:C:2012:242, punkt 35).

32 Sellises olukorras tuleb siiski märkida, et kuna direktiivis 93/13 ette nähtud kollektiivhagide ja individuaalhagide vahelisi suhteid reguleerivaid menetluslikke vahendeid ei ole ühtlustatud, siis tuleb need eeskirjad kehtestada vastavalt menetlusautonoomia põhimõttele iga liikmesriigi õiguskorras, seejuures tingimusel, et need ei ole vähem soodsad kui meetmed, mida kohaldatakse siseriikliku õigusega reguleeritavate sarnaste olukordade suhtes (võrdväärsuse põhimõte), ja et need ei muuda praktikas võimatuks või ülemäära raskeks liidu õigusega tarbijakaitseühendustele antud õiguste kasutamist (tõhususe põhimõte) (vt analoogia alusel kohtuotsus Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, C-413/12, EU:C:2013:800, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Mis puudutab esiteks võrdväärsuse põhimõtet, siis ei nähtu eelotsusetaotluses esitatud andmetest, et tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklit 43 kohaldatakse erinevalt siseriiklikul õigusel põhinevaid õigusi puudutavates vaidlustes ja liidu õigusel põhinevaid õigusi puudutavates vaidlustes.

34 Mis puudutab teiseks tõhususe põhimõtet, siis Euroopa Kohus on juba otsustanud, et iga juhtumit, mille puhul kerkib küsimus, kas mingi siseriiklik menetlusnorm muudab liidu õiguse kohaldamise võimatuks või ülemäära raskeks, tuleb analüüsida, võttes arvesse selle sätte kohta menetluses tervikuna, menetluse kulgu ja eripära erinevates liikmesriigi ametiasutustes. Seda silmas pidades tuleb arvesse võtta siseriikliku kohtusüsteemi aluseks olevaid põhimõtteid, nagu õiguskindluse põhimõte ja kohtuotsuste autoriteet (vt selle kohta kohtuotsus BBVA, C-8/14, EU:C:2015:731, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

35 Käesolevas asjas tuleb nentida, et nagu nähtub käesoleva kohtuasja asjaolude suhtes antud eelotsusetaotluse esitanud kohtu tõlgendusest, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 43 peatama talle esitatud individuaalhagi menetluse, kuni on tehtud lõplik otsus kollektiivhagi suhtes, mille lahend mõjutab ka individuaalhagi, ja seetõttu ei saa tarbija enam ennast sellest kollektiivhagist distantseeruda ja tugineda individuaalhagis direktiivis 93/13 tunnustatud õigustele.

36 Selline olukord võib aga kahjustada selle direktiiviga soovitud kaitse tõhusust, arvestades erisusi tarbijate kaitseks loodud selliste mehhanismide eesmärgis ja olemuses, mis saavad oma konkreetse sisu nimetatud hagides, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 21–29.

37 Nimelt on tarbija esiteks automaatselt seotud kollektiivhagi lahendamise tulemusega, isegi kui ta otsustas selles menetluses mitte osaleda, ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 43 siseriikliku kohtu suhtes sätestatud kohustus takistab viimasel seega analüüsida ise temale esitatud kohtuvaidluse asjaolusid. Eelkõige ei oma individuaalvaidluse lahendamisel tähtsust küsimus selle kohta, kas väidetavalt ebaõiglases lepingutingimuses on eraldi kokku lepitud, ega ka vaidlusaluse lepingu esemeks olevate kaupade ja teenuste laad.

38 Teiseks sõltub tarbija vastavalt eelotsusetaotluse esitanud kohtu tõlgendatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 43 kollektiivhagi kohta langetatava kohtuotsuse tegemisele kuluvast ajast, ilma et siseriiklik kohus saaks hinnata, kas on asjakohane peatada individuaalhagi menetlemine, kuni kollektiivhagi suhtes on tehtud lõplik otsus.

39 Selline siseriiklik norm on järelikult puudulik ja ebapiisav ega kujuta endast piisavat ja tõhusat vahendit, et lõpetada ebaõiglaseks hinnatud tingimuse kasutamine, nagu on nõutud aga direktiivi 93/13 artikli 7 lõikes 1.

40 Seda enam, et kui tarbija soovib osaleda kollektiivhagis, kehtivad tema suhtes vastavalt siseriiklikule õigusele – nagu nähtub eelotsusetaotlusest – kohustused seoses kohtualluvuse määramisega ja menetluses võimalike väidetega. Lisaks kaotab ta automaatselt õigused, mis tal oleksid individuaalhagi menetluses, nimelt kõikide tema juhtumit iseloomustavate asjaolude arvessevõtmine ja võimalus loobuda ebaõiglase lepingutingimuse kohaldamata jätmisest ja seda just seetõttu, et tal puudub võimalus distantseeruda kollektiivhagist.

41 Sellises olukorras tuleb rõhutada, et kohtuotsuste ühtsuse tagamise vajadus ei saa õigustada tõhususe sellist puudumist, kuna – nagu rõhutas kohtujurist enda ettepaneku punktis 72 – kollektiivhagi ja individuaalhagi menetlemisel teostatava kohtuliku kontrolli erinevus peaks põhimõtteliselt ära hoidma vastuoluliste kohtuotsuste tegemise.

42 Mis puudutab veel vajadust vältida kohtute ülekoormamist, siis tarbijatele direktiivis 93/13 tunnustatud subjektiivsete õiguste tõhusat kasutamist ei saa seada kahtluse alla liikmesriigi kohtusüsteemiga seotud kaalutlused.

43 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiivi 93/13 artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus siseriiklikud õigusnormid, millega on tegemist põhikohtuasjas ja mis kohustavad kohtul, kes menetleb tarbija individuaalhagi, milles palutakse tuvastada ettevõtjaga sõlmitud lepingus sisalduva tingimuse ebaõiglus, peatada automaatselt selle hagi menetlus, kuni tehakse lõplik otsus pooleliolevas sellise kollektiivhagi menetluses, mille on esitanud tarbijate ühendus selle artikli lõike 2 alusel nõudes, et seda liiki lepingutes lõpetataks individuaalhagides nimetatud tingimustega analoogiliste tingimuste kasutamine, ilma et arvesse saaks võtta seda, kas selline peatamine on asjakohane individuaalhagiga kohtusse pöördunud tarbija kaitsmiseks ja ilma, et see tarbija saaks otsustada distantseeruda kollektiivhagist.

Kohtukulud

44 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes artiklit 7 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, millega on tegemist põhikohtuasjas ja mis kohustavad kohtul, kes menetleb tarbija individuaalhagi, milles palutakse tuvastada ettevõtjaga sõlmitud lepingus sisalduva tingimuse ebaõiglus, peatada automaatselt selle hagi menetlus, kuni tehakse lõplik otsus pooleliolevas sellise kollektiivhagi menetluses, mille on esitanud tarbijate ühendus selle artikli lõike 2 alusel nõudes, et seda liiki lepingutes lõpetataks individuaalhagides nimetatud tingimustega analoogiliste tingimuste kasutamine, ilma et arvesse saaks võtta seda, kas selline peatamine on asjakohane individuaalhagiga kohtusse pöördunud tarbija kaitsmiseks ja ilma, et see tarbija saaks otsustada distantseeruda kollektiivhagist.

Allkirjad